

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele
2008. december

Bioszféra rezervátum a Duna, a Dráva és a Mura mentén

Az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szakosított Szervezete, az UNESCO által odaítélt "Bioszféra - rezervátum" cím olyan területeket jelöl, ahol a jelen és a jövő emberi nemzedékek számára a különböző természetes és természeteshez közelálló ökológiai rendszereknek- ezeken belül a növény- és állatfajoknak és azok génkészleteinek megőrzése mellett cél az ember és természeti környezet harmonikus együttélésének az elősegítése. Ezeken a területeken megfelelő körülményeket kell biztosítani az ökológiai és a környezetvédelmi célú kutatások számára, hogy a kutatási eredmények felhasználhatók legyenek az oktatás, nevelés számára. A bioszféra rezervátumok övezetekből állnak (magterület, védőzóna, átmeneti zóna). A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a horvátországi természetvédelmi szervezetekkel közösen pályázik annak érdekében, hogy a Duna, Dráva és a Mura menti területek elnyerjék a bioszféra rezervátum címet.

Háttér

A tervezett bioszféra rezervátum magába foglalja Közép-Európa legnagyobb ártéri rendszerét, illetve azokat a területeket, amelyek a folyószabályozási munkálatok előtt szintén az ártér részei voltak. A Duna, valamint a Dráva mentén az élőhelyek a határokon átnyúló folyamatos egységet képeznek. Ennek jelentőségét felismerve a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság és a horvátországi Kopácsi Rét Természeti Park a természeti értékek védelmében egy évtizedre visszanyúló együttműködést tudhat maga mögött. Ez az együttműködés szakemberek cseréjét, közös fajvédelmi tevékenységet- elsősorban a rétisas védelem területén- valamint közös élőhelyrehabilitációs projektek végrehajtását is jelenti. A tervezett rezervátum mag- és pufferzónájának együttes kiterjedése mintegy 50.000 ha, amely magában foglalja a Dráva teljes magyarországi szakaszát valamint a Duna Szekszárd és az országhatár közötti szakaszát. Ennek megfelelően a terület két részre, Duna és Dráva menti alegységre bontható. Mindkét alegység folytonos területnek tekinthető, a mag- és pufferzóna területei teljesen lefedik az összes, természetvédelmi szempontból jelentős élőhelytípust. Így megtalálhatóak benne hosszú folyóvízi szakaszok, teljes mellékág és holtág vízrendszerek és több ezer hektáros összefüggő erdőterület is.

Védett területek és gazdálkodás

A tervezett rezervátum nagyobb része valamikor a Duna és a Dráva árterülete volt, ahol olyan, a régióra jellemző ártéri gazdálkodási formák alakultak ki, mint a fokgazdálkodás, ártéri legelőgazdálkodás, gyümölcsészet. A folyószabályozás utáni ármentesített területeken, amelyek a rezervátum átmeneti zónáját képezik, jórészt a nagyüzemi mezőgazdálkodás vált meghatározóvá, a megmaradt ártéren pedig a fatermesztési célú erdőgazdálkodás a meghatározó. A tervezett rezervátum egyik feladata az egykori gazdálkodási formák újjáélesztése és összehangolása a jelenlegi természetvédelmi elvárásokkal. Ennek kezdeti formái már ma is megvannak Példaként említhetjük a Nemzeti Park Igazgatóság legeltető állattartását ártéri és mocsárréti területen. A legeltetéshez kapcsolódó monitoring tevékenységből nyert adatok pedig segítik a terület gazdálkodóit a hasonló élőhelyeken folyó gyepgazdálkodás természetvédelmi és gazdasági céljainak összehangolásában. A jelenlegi területhasználatokra jellemző, hogy a természetvédelmi oltalom alatt álló területek nem rendelkeznek számottevő pufferzónával, a védett területek jobbára közvetlenül nagyüzemi szántóföldekkel határosak. A tervezett rezervátumon belül az átmeneti zónában elő kell segíteni a gyep és erdőgazdálkodás visszaállítását, különösen az alacsonyabb termőképességű szántóterületeken. Ezeken a rehabilitált területeken olyan gazdálkodást kell

kialakítani, amely a jövedelemtermelő képességen túl egyfajta természetvédelmi pufferzóna szerepet is betöltene.

Élőhely-rehabilitáció

A magterületen és a pufferzóna területén a múltban bekövetkezett káros emberi beavatkozások miatt szükség van élőhely-rehabilitációs tevékenységre. A hazai és nemzetközi pályázati források lehetővé teszik nemcsak az ökológiai fenntarthatóság fejlesztését, de gazdálkodásba résztvevő helyi lakosok, vállalkozók számára is forrást jelentenek.

Idegenforgalom, oktatás

A tervezett bioszféra rezervátum területének jelentős része Magyarországon a határmenti térséghez tartozik. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság közreműködésével megvalósuló idegenforgalmi projektek nagyban hozzájárulnak az idegenforgalmi vonzerő növeléséhez, ezzel segítve az ilyen típusú vállalkozások bevételtermelésének növekedését is. Felhasználva a Nemzeti Park Igazgatóság által kiépített és kiépítés alatt lévő oktatási infrastruktúrát, a tervezett bioszféra rezervátum fő színtere lesz várhatóan a régió természeti nevelésének. Az a tény, hogy a tervezett rezervátum több országot is érinteni fog, lehetőséget biztosít a tapasztalatok és ismeretek cseréjére, közös pályázatok benyújtására és közös fellépésre olyan, nemzetközi jelentőségű kérdésekben, mint például a Dunai hajózóút fejlesztése.

Vízgazdálkodás

Kiemelt figyelmet kell fordítani a tervezett rezervátum vízgazdálkodási problémáinak integrált, határon átvéhető kezelésére. Ezt részben a vízi és vizes élőhelyek nagy száma és változatossága indokolja, másrészt a folyószabályozás hatásai és a globális klímaváltozás által teremtett új kihívások. A múltban a vizek minél gyorsabb és egyszerűbb elvezetése volt a cél, ami a terület vízfolyásainak kiegyenesítéséhez, mederbe szorításához vezetett. A rezervátum feladata lesz, hogy olyan vízgazdálkodási gyakorlat kialakítását mozdítsa elő, amely a vizekkel való bölcs gazdálkodáson alapul, lehetővé teszi a feleslegek átmeneti tárolását és a vízhiányos időszakokban azok gazdasági és természetvédelmi célú felhasználását.

Megújult a Denevér tanösvény Abaligeten

A tanösvényútvonalak lekaszálása, a belógó ágak lenyesése és az útvonal és állomásszámok festéseinek megújítása mellett új állomással is kiegészült a Nyugat-Mecsek karsztvidékét bemutató füzetes tanösvényünk. Egy múlt században használt, természetes töbrben kialakított mészégető boksa maradványait lehet megtekinteni és a tanösvény füzetből a mész égetésének érdekes folyamatáról ismereteket szerezni. Ezáltal a legnagyobb tanösvénykör 13 állomásosra bővült, kellemes, félnapos programot kínálva az oda látogatóknak.

Bemutatóhelyeink ünnepi nyitva tartása

Ezúton tájékoztatjuk kedves vendégeinket bemutatóhelyeink ünnepi nyitva tartásáról.

Pécs, Pintér-kert Arborétum

december 22-23: 8:00-14:00

december 24-28: zárva

december 29-30: 8:00-14:00

december 31: zárva

december 1-4: zárva

Pécs, Tettyei Mésztufa-barlang

december 22-23: 10:00-17:00

december 24-26: zárva

december 27-28: 10:00-18:00

december 29-30: 10:00-17:00

december 31: zárva

január 1: zárva

január 2: 10:00-17:00

január 3-4: 10:00-18:00

Abaligeti-barlang és Denevérmúzeum

december 22-23: 10:00-15:00

december 24-26: zárva

december 27-30: 10:00-15:00

december 31: zárva

január 1: zárva

január 2-4: 10:00-15:00

Kölked, Fehér Gólya Múzeum

A múzeum december 21-január 5-ig zárva tart

Szársonlyó, szakvezetéses túrák

december 22-26: nincs túra

december 27-28: 10:00

december 29-31: nincs túra

január 1: nincs túra

január 2-4: 10:00

Jelvénygyűjtő túrázók találkozója

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság december 16-án teadélután tartott a 2008. évi jelvénygyűjtő túráinak résztvevőinek. A jelvénygyűjtő túrák során az érdeklődők szakvezető kíséretében ismerhették meg a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság működési területének természeti értékeit. Az évszázó programon a résztvevők az összegyűjtött jelvények számának megfelelő értékű ajándékokat vehettek át - többek között hátizsákot, esőkabátot, természetvédelemmel kapcsolatos könyveket, 2009. évi naptárakat. A program során a vendégek 2008. évi túrákon készített fényképeiből diavetítést tartottak.

Változatos programokkal vár mindenkit a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 2009-ben is

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a 2009. évre az elmúlt évhez képest több előre meghirdetett programra várja a résztvevőket. Az elmúlt évek során már ismertté és közkezdvelté vált szakvezetéses és jelvénygyűjtő túrák valamint ismeretterjesztő előadások mellett újabb programokat szervez. 2009 a kulturális turizmus éve lesz; ennek jegyében a természeti értékeket bemutató túráink mellet a felkeresett területek kulturális értékeinek bemutatása is reflektorfénybe fog kerülni; kiemelkedő szerepet szánunk a török kulturális emlékek bemutatásának. Zselic, a tervezett Csillagos Égbolt Rezervátum, hazánk legkisebb fényszennyezésű területe, szintén kiemelt szerepet fog kapni jövőre, hiszen 2009 a Csillagászat Nemzetközi Éve lesz. Ismeretterjesztő előadásaink sorozata újabb témákkal bővül, januártól a Tettye Oktatási Központban útjára indul a Barlangász Klub, melynek során minden hónap harmadik keddjén délután öt órakor barlangkutatással foglalkozó szakemberek tartanak ingyenes diavetítéses előadásokat.

Szelektív hulladékgyűjtés az Abaligeti-barlangnál és a Tettye Oktatási Központban

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság a BLOKOM Kft-vel együttműködve a környezetvédelem hosszú távú érdekeinek előtérbe helyezésével, és nem titkolva a társadalom környezettudatos gondolkodásának fejlesztése céljából két, nagyközönség által jelentős létszámban látogatott bemutatóhelyén nemrégiben bevezette a szelektív hulladékgyűjtést. A Pécsen működő Tettye Oktatási Központ épületében, valamint az Abaligeti-barlangnál elhelyezett konténerekben a papírhulladék, valamint a műanyag flakonok szelektív gyűjtése valósul meg. Utóbbi hulladékfajták szakszerű kezelését a gyűjtőkonténerek mellett felszerelt palackprések egészítik ki.

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Turisztikai és Közkapcsolati Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.
Tel.: 72/518-221, 72/518-222
E-mail: wodtke@ddnp.kvvm.hu, komlos@ddnp.kvvm.hu
www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.